

TÌM HIỂU PHÚC ÂM LUCA

PHẦN I - SỰ CHUẨN BỊ CỦA CON NGƯỜI

(Luca 1:1-4:13)

Phần mở đầu của cuốn sách tuyệt đẹp này thật đặc biệt. Tác giả của cuốn sách muốn đưa tên người bạn tốt của mình là Theôphilô vào cuốn sách. Tác giả kể cho người bạn này sự hiểu biết cá nhân của mình về đề tài mà bạn mình muốn biết – về những điều mà các người đã được chứng kiến ngay từ đầu đã viết. Tác giả có vẻ như muốn mang hơi ấm của con người vào trong việc trình bày về Con Người Giêsu Kitô.

Chương đầu cũng thật đặc biệt. Tác giả Gioan, để phù hợp với chủ đề của mình, đã bắt đầu như sau: *Lúc khởi đầu đã có Ngôi Lời, và Ngôi Lời ở với Thiên Chúa, và Ngôi Lời là Thiên Chúa.* Giọng văn của Gioan trong suốt cuốn sách như không thuộc về thế giới này. Nhưng Luca, rất khác, ông bắt đầu giống như câu chuyện đơn giản đánh động lòng người, *Thời Vua Hêrôđê cai trị miền Giuđê, có một vị tư tế.* Khi câu chuyện tiến triển chúng ta được giới thiệu đến những mối thương cảm và liên hệ rất người mà những phúc âm khác không kể lại. Chúng ta học được tất cả về hoàn cảnh đi kèm việc giảng sinh và thời thơ ấu của Hài Nhi thánh, và về người đã được gọi đến như là vị tiên hô của Ngài. Ngày sinh của Gioan tẩy Giả (1:57-80), bài ca của các thiên thần cho các mục đồng (2:8-20), lễ cắt bì (2:21), lễ dâng con trong Đền thờ (2:22-38), và rồi câu chuyện của cậu Giêsu, lên 12 tuổi (2:41-52), được ghi lại ở đây.

Trong chương hai, Luca chú thích rằng *trong những ngày ấy...chiếu chỉ truyền kiểm tra dân số* (2:1-3). Rồi đến sự kiện mà chúng ta không bao giờ tìm thấy trong Mátthêu, là Giuse và Maria cũng đi về nguyên quán để khai kiểm tra như mọi người. Luca không trình bày ở đây một Đấng đến để cai trị, nhưng là một Đấng xuống trần để mang thân phận con người như bao người.

Thiên Chúa thực hiện những điều mà các ngôn sứ tiên báo. Mica nói rằng Bethlehem sẽ là nơi Chúa Giêsu sinh ra (Mica 5:2-5) vì Ngài thuộc dòng tộc Đavít. Nhưng Maria sống ở Nazareth, một thị trấn nhỏ cách xa 100 dặm. Thiên Chúa nhìn thấy trước rằng Hoàng Đế Lamã sẽ truyền chiếu chỉ để Maria và Giuse về Bethlehem là nơi Hài Nhi sẽ được sinh ra. Tuyệt vời làm sao khi Thiên Chúa dùng chiếu chỉ của vương triều ngoại giáo để thực hiện lời tiên báo của Ngài! Thiên Chúa vẫn còn dùng bàn tay của các nhà cai trị để thực hiện mệnh lệnh của Ngài.

Bây giờ hãy xem! Chúng ta nghe sứ điệp của các thiên thần cho các mục đồng đang canh giữ đàn chiên, nhưng chúng ta không thấy các vị vua Đông phương hỏi về “Đấng được sinh ra để làm Vua”. Thiên thần nói với các mục đồng: *Này tôi báo cho anh em một tin mừng trọng đại, cũng là tin mừng cho toàn dân. Hôm nay một Đấng cứu độ* (chứ không phải một vị vua) *đã sinh ra cho anh em trong thành vua Đavít.* (2:10-12).

Tại sao Chúa Cha để người Con yêu dấu của mình, bây giờ nhập thể trong xác thịt, phải sinh ra trong một chỗ nghèo hèn như vậy? Luca là người duy nhất trong bốn tác giả phúc âm đụng đến đề tài này liên quan đến nhân tính của Chúa Giêsu.

NHỮNG NGÀY NIÊN THIẾU

Con trẻ lớn lên....và hằng được ân nghĩa cùng Thiên Chúa. (Luca 2:40). Khi lên mười hai tuổi Chúa Giêsu đi Giêrusalem dự lễ với cha mẹ như tất cả các trẻ Dothái khác. Rồi Ngài lưu lại trong đền thờ mà mẹ Ngài không biết. Đứa trẻ này mới đặc biệt làm sao chứ. *Ngài được tìm thấy lúc đang ngồi giữa các thầy dạy, vừa nghe họ, vừa đặt câu hỏi* (2:46). Thật người làm sao cảnh tượng này! Và chúng ta đọc tiếp, *Ai nghe cậu nói cũng ngạc nhiên về trí thông minh và những lời đối đáp của cậu.* Luca nói rằng Ngài được tràn đầy sự khôn ngoan. Vai sánh vai với con người nhưng Ngài luôn luôn có điều gì hơn là một người bình thường. Chúng ta thấy những lời nói đầu tiên của Chúa Giêsu ở đây: *Cha mẹ không biết là con có bốn phận ở nhà của Cha con sao?* Đây là điều tự minh chứng đầu tiên về thần tính của Ngài.

Và lần nữa chúng ta đọc, *Sau đó, Người đi xuống cùng với cha mẹ, trở về Nazareth và hằng vâng phục các ngài.... Còn Chúa Giêsu thì ngày càng thêm khôn ngoan, thêm cao lớn và thêm ân nghĩa đối với Thiên Chúa và người ta* (2:51-52). Tất cả những điều này có vẻ lạ thường đối với Chúa Giêsu như là con người, và chỉ một mình Luca ghi nhận lại. Có một điều quan trọng cần lưu ý là Chúa Giêsu được “quý mến” tại Nazareth. Sẽ không là dấu chỉ chúng ta đang được sống trong ân nghĩa của Thiên Chúa khi chúng ta không được người khác quý mến.

Mười tám năm tiếp theo là sự im lặng. Chúng ta đọc thấy Gioan tẩy Giả rao giảng sự thống hối để được ơn tha tội (3:3). Rồi Chúa Giêsu đến xin rửa tội. Chỉ Luca kể rằng *Khi toàn dân đã chịu phép rửa, Chúa Giêsu cũng chịu phép rửa, và đang khi Người cầu nguyện, thì trời mở ra* (3:21). Ngài được liên kết với “toàn dân”. Ngài xuống ngang hàng với con người. Mátthêu và Luca ghi lại phép rửa của Chúa Giêsu, nhưng Gioan bỏ đi vì theo Gioan Đức Kitô được nhìn như là người Con duy nhất của Thiên Chúa. Chỉ đến lúc này chúng ta mới đọc thấy thời mà Chúa chúng ta bước vào cuộc đời công khai (3:23).

GIA PHẢ

Gia phả của Chúa Giêsu trong Luca được chép ra vào thời điểm phép rửa của Ngài, không phải vào lúc giáng sinh (Luca 3:23). Có sự khác biệt rõ ràng giữa gia phả trong Luca và gia phả ghi trong Mátthêu. Trong Mátthêu chúng ta có gia phả hoàng tộc của Con Vua Đavít qua Giuse. Ở đây gia phả hoàn toàn riêng tư của Ngài qua Maria. Ở kia là phả hệ dòng dõi theo luật qua Giuse; ở đây là gia phả trực hệ của Ngài qua Maria. Ở kia gia phả của Ngài được truy nguyên từ Abraham, ở đây nó được theo sau ngược về tới Adam. Mỗi phả hệ đều có ý nghĩa đặc biệt. Mátthêu trình bày sự liên hệ của Chúa Giêsu tới người Dothái, vì thế ông chỉ đi trở lại tới Abraham, là tổ phụ của nước Dothái. Nhưng ở đây trong Luca liên hệ của Ngài với nhân loại; vì thế gia phả của Ngài được truy nguyên tới Adam, tổ phụ của gia đình nhân loại.

Trong Luca dòng dõi của Chúa chúng ta được truy nguyên tới Adam, và không nghi ngờ gì, là dòng dõi của mẹ Ngài. Chú ý trong Luca 3:23 không nói Chúa Giêsu là con của Giuse. Thế chữ gì được dùng ở đây? *Thiên hạ vẫn coi người là con ông Giuse*. Trong Mátthêu 1:16, chỗ gia phả của Giuse được chép ra, chúng ta thấy Giuse là con của Giacóp. Ở đây nó nói ông là con của Êli. Giuse không thể là con của hai người cha theo sinh học tự nhiên. Nhưng lưu ý cẩn thận – tài liệu không nói rằng Eli sinh ra Giuse, nên nó giả thiết rằng Giuse là con theo luật (hay con rể) của Êli. Êli được tin rằng là cha của Đức Maria.

Phả hệ dòng Đavít truyền qua Nathan, chứ không phải Solomon. Điều này cũng quan trọng. Đấng Messiah phải là con và thừa kế của Vua Đavít (2Samuen 7:12-13; Roma 1:3; Cvtdđ 2:30-31) và phải là dòng giống theo thể lý (his seed according to the flesh). Ngài phải là dòng giống máu thịt theo nghĩa đen. Vì thế Đức Maria phải là thành viên của nhà Đavít giống như Giuse (Luca 1:32).

Đức Giêsu được đầy Thánh Thần, từ sông Giođan trở về, suốt bốn mươi ngày, Người được Thánh Thần dẫn đi trong hoang địa và chịu quỷ cám dỗ. (4:1-2). Chỉ ở đây chúng ta học được rằng Đấng Cứu Độ được đầy Thánh Thần sau khi trở về từ việc lãnh phép rửa. Rồi kể đến là việc chịu thử thách. Chúng ta cũng lưu ý rằng Luca là tác giả duy nhất kể rằng *Được quyền năng Thần Khí thúc đẩy, Đức Giêsu trở về miền Galilê* (4:14), chỉ ra rằng Con Rắn cũ đã hoàn toàn thất bại trong việc làm đổ vỡ tương quan của Con Người trên trái đất với Cha của Ngài trên trời.

Như Chúa Giêsu ra khỏi lửa thử thách trong quyền năng không suy giảm của Thánh Thần thì chúng ta cũng có thể giống như thế. Chỉ khi nào chúng ta được đổ đầy với Thần Khí của Ngài thì chúng ta mới có thể vượt qua cơn cám dỗ với quyền năng của Thánh Thần.

Mục đích của cơn cám dỗ không phải để khám phá xem Chúa Giêsu có hướng chiều về Satan hay không nhưng để chứng minh rằng Ngài không thể bị lôi kéo bởi Satan, không có điều gì trong Ngài mà Satan có thể làm lung lay được. Đức Kitô có thể bị thử thách và tội luyện. Càng nghiền nát đoá hoa hồng bao nhiêu thì hương thơm của nó càng lan tỏa ra bấy nhiêu. Vì thế ma quỷ càng tấn công Đức Kitô thì sự hoàn hảo của Ngài càng tỏ lộ ra.